

Sebze bahçesinde

Автор(и): проф. д-р Стойка Машева, ИЗК "Марица" Пловдив; проф. д-р Винелина Янкова, ИЗК "Марица" в
Пловдив

Дата: 17.04.2022 *Брой:* 4/2022

Fide ve sera bölümünde

Fide bölümünde, tarlaya dikilmek üzere olan fidelerin (domates, biber, patlıcan, salatalık) bakımı devam etmektedir. Sağlıklı fide elde etmek için, gündüz ve gece sıcaklıkları arasındaki farkın $6 - 8^{\circ}\text{C}$ 'yi geçmemesi gerekir; aksi takdirde fidelerde "yalancı kök çürüklüğü" oluşabilir. Fide bölümünde, nem tarla kapasitesinin %50–60'ında ve substrat sıcaklığı $20-25^{\circ}\text{C}$ 'de tutulur. Besin rejiminin kontrolü, fidelerin kalitesi için büyük önem taşır – $\text{pH} = 6.2 - 6.8$, substratın toplam tuz konsantrasyonu – $\text{EC} = 1.2 - 1.8 \text{ mS/cm}$ (fidelerin durumuna – sık, şaşırtılmış – ve ürüne bağlı olarak).

Sera'da domates ve salatalıkların erken üretimi için dikim işlemi tamamlanmıştır. Sera ısıtmasız ise, biber dikimi daha sonraki bir aşamada gerçekleştirilecektir. Daha önce dikilmiş bitkilerde gözlemlenen hastalık ve zararlılar, fideleri etkileyenlerle aynıdır. Ekonomik zarar eşiklerine (EZE) uygun olarak, hastalık ve zararlıların erken tespiti ve koruyucu bitki koruma için düzenli izleme yapılması gerekmektedir.

HASTALIKLAR

Erken yanıklık (kahverengi yaprak lekeleri) (*Alternaria spp.*)

Yapraklardaki lekeler koyu kahverengiden siyaha kadar değişen renkte ve konsantrik yapıdadır. Benzer lekeler diğer toprak üstü kısımlarda da görülür. Çiçek saplarının enfeksiyonu, çiçek dökülmesine neden olur.

Meyvelerdeki lekeler çoğunlukla sap yarası etrafında bulunur ve yine konsantrik bir yapıya sahiptir. Hastalıklı kısımlar, mantarın sporlanmasından oluşan koyu bir tabaka ile kaplanır. Patojen, büyümesini tamamlamış yaşlı yaprakları tercih eder. Yüksek bağıl nemde gelişir.

Mücadele

Korunaklı yetiştirme tesislerinde optimal sıcaklık ve nem rejiminin sürdürülmesi; tesislerin düzenli havalandırılması; hastalık başlangıcında veya uygun koşullar oluştuğunda bitki koruma ürünleri (BKÜ) ile uygulama yapılması.

Kayıtlı BKÜ'ler: Azaka 80 ml/da; Dagonis 100 ml/da; Zoxis 250 SC 70–80 ml/da; Kopfor Extra 200 g/da; Ortiva Top SC 100 ml/da; Polyram DF %0.2; Prev-Gold 200–600 ml/da; Sinstar 70–80 ml/da; Taegro 18.5–37.0 g/da; Tazer 250 SC 80–200 ml/da.

Domates gri küf (kurşuni küf) çürüklüğü (*Botrytis cinerea*)

Bitkilerin tüm toprak üstü kısımlarına saldırır. Yüksek hava neminde gelişir. Lekeler önce sulu görünümlüdür, daha sonra nekrotikleşir ve bol miktarda gri-kahverengi miselyum ve mantar sporlanması ile kaplanır. Patojenin konidileri hava akımları ile yayılır ve yeni enfeksiyonlara neden olur. Patojen ayrıca toprakta saprofit olarak da bulunabilir.

Mücadele

Fide bölümünde optimal hava neminin sürdürülmesi; düzenli havalandırma; enfekteli bitki kısımlarının uzaklaştırılması ve seranın dışında imha edilmesi; ilk lekeler görüldüğünde BKÜ ile uygulama yapılması.

Kayıtlı BKÜ'ler: Avalon 200 ml/da; Geox WG 50 g/da; Erune 40 SC 200 ml/da; Pretil 200 ml/da; Prolectus 50 WG 80–120 g/da; Signum 100–150 g/da; Switch 62.5 WG 100 g/da; Folpetis 50 SC 250 ml/da; Fontelis SC 240 ml/da.

Yaprak küfü (*Fulvia fulva*)

Yaprakların üst yüzeyinde, nispeten büyük, düzensiz şekilli ve belirsiz kenarlı açık renkli lekeler oluşur. Daha sonra sararırlar. Yüksek hava neminde, alt yüzeyleri mantar sporlanmasından oluşan açık renkli bir tabaka ile kaplanır; bu tabaka zamanla koyulaşır ve kadifemsi kahverengi olur. Bir yapraktaki leke sayısı fazla olduğunda, lekeler birleşir ve yaprak nekrotikleşir. Uygun koşullarda bitkiler tamamen yapraksız kalabilir. Yüksek hava neminde gelişir.

Mücadele

Hastalığa dayanıklı çeşitlerin yetiştirilmesi (piyasada sunulan çeşitlerin çoğu dayanıklıdır). Fide bölümünde optimal hava neminin sürdürülmesi; düzenli havalandırma; dengeli gübreleme; patojenin barınabildiği bitki artıklarının ve yabancı otların imhası. Gerektiğinde – BKÜ ile uygulama.

Kayıtlı BKÜ'ler: Eminent 125 ME 40–60 ml/da; Zoxis 250 SC 70–80 ml/da; Ortiva Top SC 100 ml/da; Signum 100–150 g/da; Sinstar 70–80 ml/da; Folpetis 50 SC 250 ml/da.

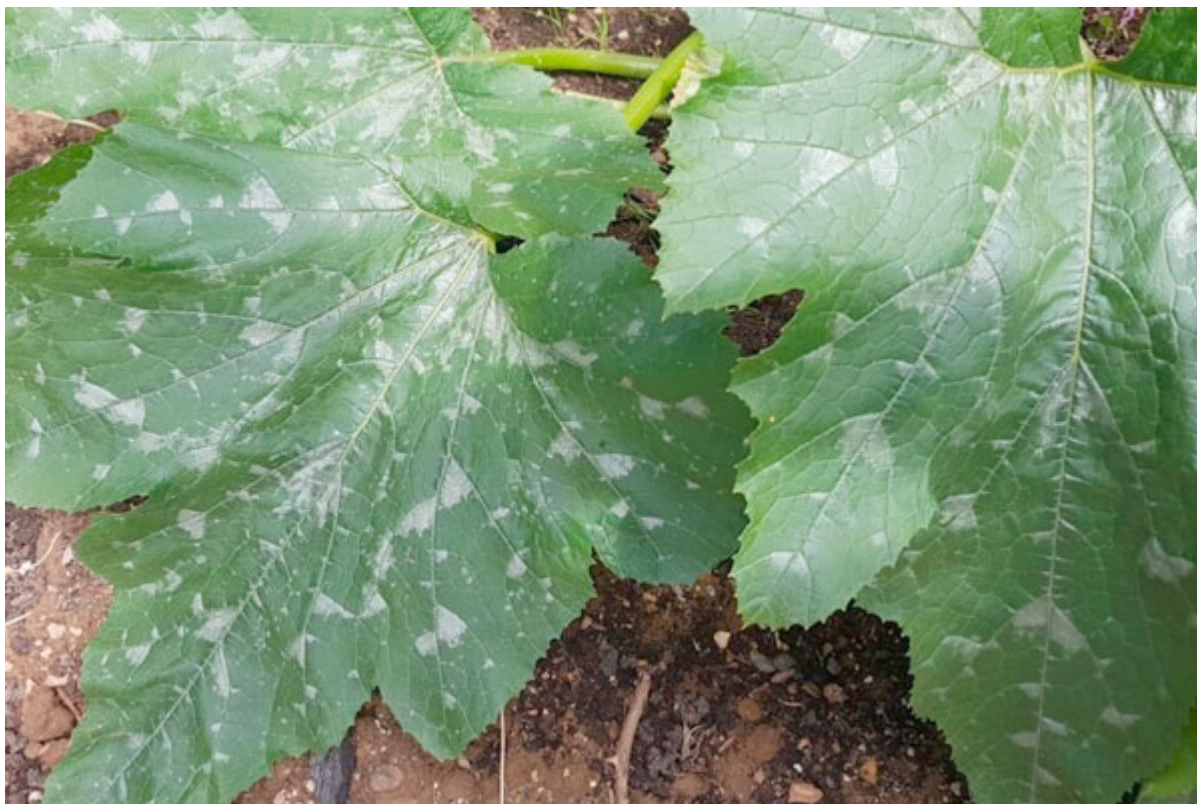
Salatalık mildiyösü (salatalık mildiyösü) (*Pseudoperonospora cubensis*)

Bu hastalık, salatalık yetiştiriciliğinde tüm vejetasyon dönemi boyunca önemlidir. Yaprakların üst yüzeyinde, damarlarla sınırlanmış, düzensiz şekilli sarımsı lekeler oluşur. Nemli havalarda sulu görünümlüdür ve alt yüzeyleri gevşek, gri-mor bir mantar sporlanması tabakası ile kaplanır. Daha sonra lekeler büyür, birleşir ve tüm yaprak nekrotikleşir. Fide bölümündeki yüksek hava neminde, hastalık kısa sürede tüm bitkiyi etkileyebilir ve verimi önemli ölçüde azaltabilir.

Mücadele

Optimal hava ve nem rejiminin sürdürülmesi; bölümün düzenli havalandırılması; günün erken saatlerinde ısıtmanın başlatılması çiy oluşumunu ve mildiyö enfeksiyonunu önler; ilk hastalıklı yaprakların uzaklaştırılması ve seranın dışında imha edilmesi. Gerektiğinde, BKÜ ile uygulama.

Kayıtlı BKÜ'ler: Enervin SC 120 g/da; Zoxis 250 SC 70–80 ml/da; Equation Pro 40 g/da; Infinito SC 120–160 ml/da; Korseit 60 WG 20–30 g/da; Prev-Gold 160–600 ml/da; Taegro 18.5–37.0 g/da.

Salatalık küllemesi (*Podosphaera xanthii*, *Erysiphe cichoracearum*).

Yapraklarda, mantar sporlanmasından oluşan beyaz, unumsu bir tabaka serpilmiş, düzensiz şekilli küçük lekeler belirir. Daha sonra lekeler birleşir. Yapraklar nekrotikleşir. Lekeler yaprakların üst ve alt yüzeylerinde, yaprak saplarında ve gövdede gözlemlenebilir. Patojen, bitki artıkları üzerinde konidi olarak, sera ürünleri üzerinde ise miselyum ve spor olarak kışlar. Konidiler hava akımları ile yayılır ve yeni enfeksiyonlara neden olur. Gelişme için uygun koşullar şunlardır: bozulmuş sıcaklık ve nem rejimi; dengesiz azotlu gübreleme; azalmış ışık yoğunluğu.

Mücadele

Dayanıklı çeşitlerin yetiştirilmesi; önceki vejetasyondan kalan bitki artıklarının uzaklaştırılması; dengeli azotlu gübreleme; optimal sıcaklık ve nem rejiminin sürdürülmesi; ilk lekeler görüldüğünde BKÜ ile uygulama.

Kayıtlı BKÜ'ler: Vivando 20 ml/da (%0.02); Dagonis 60 ml/da; Domark 10 EC 50 ml/da; Zoxis 250 EC 70 ml/da; Collis SC 40–50 ml/da; Legado 80 ml/da; Ortiva Top SC 100 ml/da; Sivar 80 ml/da; Sonata SC 500–1000 ml/da; Trunfo 80 ml/da; Fitosev 200 ml/da; Fontelis SC 240 ml/da.